

1/2023

1/2023 KNIŽNÍ ZNAČKA

ČASOPIS SPOLKU SBĚRATELŮ A PŘÁTEL EXLIBRIS

www.sspe.cz

Jaroslav Dajč, C4, 1995

K OSMDESÁTINÁM JAROSLAVA DAJČE

Milý Jaroslave, nedávno jsi nám společně se svou manželkou napsal: „Patříte do skupiny lidí, kteří nás dlouhá léta provázejí sběratelským světem.“ Já si již mnoho let uvědomuji, že nejkrásnější na tom našem sběratelství byla nakonec ta přátelství a společné chvíle jak při spolkových akcích, tak, a to především, při soukromých návštěvách v ateliérech a jinde.

Jaroslav Dajč, C4, 2018

První exlibris jsi pro mě udělal v r. 1992, následovala další, potom hlavně grafický doprovod mých básnických sbírek. Nejdelší byla spolupráce na našich společných novoročenkách. Začalo to tou milou návštěvou Reynkova Petrka, kam jsi nás vzal s sebou; uvítal nás tenkrát básníkův syn Jiří. Ohlasem této návštěvy byla společná P. F. 1995 s mou básní Petrkov a s tvojí grafikou Ukřižovaného

a květem bodláku, který jsi utrhl v petrkovské zahradě. A ty novoročenky byly doposud celkem dvacet dvě (byla by to i hezká knížka).

Jaroslav Dajč, C4, 1993

Nad tvými grafikami si vždy uvědomuji, jak jsou si naše světy blízké v námětech exlibris a grafických listů, např. biblických nebo z venkovského prostředí při soužití lidí a domácích zvířat, i ve tvých bibliofilních s grafickým doprovodem básní Bohuslava Reynka a Suzanne Renaudové.

Tvůj domovský kraj je rovněž krajem Otokara Březiny, Františka Bílka, Jakuba Demla, Josefa Floriana, Jana Zahradníčka či Jana Skácela. Tito všichni jsou jakoby z jednoho rodu, a i tebe jsem vždy

k nim přiřazoval. K tvé novoročence pro rok 2022 jsi připsal slova Jana Skácela: „Poděkujme, že nás měl čas jak rybář rybu v síti ...“. Také já děkuji za naše přátelství, které stále trvá.

Přeji ti, Jaroslave, k tak významnému jubileu především zdraví, jak jen bude možno, mnoho sil k tvým suchým jehlám (vlastnoručně tištěným za pomoci tvé manželky Marušky) a také jasnou mysl při prožívání toho nejvzácnějšího, co máme: přátelství a lásky.

Aleš Nevečeřal

K OSMDESÁTINÁM PAVLA HLAVATÉHO

Popsat či jen připomenout v několika větách veškerou grafickou tvorbu Pavla Hlavatého (nemluvě o malbě, plakátech), výstavní činnost u nás i v zahraničí

Pavel Hlavatý, Ruce, F. Bílek, O. Březina, C3, 2023

či všechna ocenění za grafickou tvorbu je opravdu nemožné.

Sedím nad svou sbírkou Pavlových exlibris a novoročenek, nad obrazovým soupisem *Tisíc a jeden exlibris Pavla Hlavatého*, vydaným francouzským A.F.C.E.L.

Pavel Hlavatý, Čapkové, Josef a Karel, C3, 2021

r. 2021, nad monografií *Pavel Hlavatý – Tvorba 1964–2020* a nad Pavlovým vlastním textem *Amarcord (Vzpomínám)*.

Pavlova exlibris dávno nejsou, snad ani nikdy nebyla, tou klasickou, jednoduchou knižní značkou, reflektující např. povolání objednavatele, s důrazem na písmo, a hlavně vlepanou do knih. Jsou to spíše věnovací listy, obrazy s příběhem, portréty desítek až stovek osobností zasazené do konkrétní doby. Je to zástup malířů, básníků, hudebních skladatelů, králů, politiků a dalších osobností. S nadsázkou od Homéra po Havla.

Předseda A.F.C.E.L Jean-François Chassaing nazývá Pavla Hlavatého Alfonsem Muchou v oboru exlibris.

K tomu jen zmínka o volné grafice – pět listů z Křížové cesty, všechna ta hommages: Leonardo da Vinci, P. Bruegel, S. Botticelli, A. Dürer..., úžasné evropské katedrály a městské veduty, bibliofilské tisky a náměty z řecké mytologie.

Pavel Hlavatý, *Sbližení – Buddha – Krišna, C3, 2021*

Asi tím nejvlastnějším námětem mu však zůstává erotika. Za všechny ostatní listy: soubor dvaceti exlibris z r. 2002 – *Hommage Franz von Bayros*. Ten je dnes chápán jako prorok krásy, opěvateľ libida a kreslič andělských žen s duší ďábla. Nejde Pavel Hlavatý v jeho stopách? Odpověď na to dala jeho půlroční pařížská výstava v r. 2012 s názvem *Art galant* v Musée de l'Erotisme.

A dostávám se tak k jubilantovým účastem na světových soutěžích v tvorbě exlibris, kde získal více než šedesát mezinárodních cen a čestných uznání. Příklad za všechny: v průběhu loňského roku 2022 v pěti obeslaných soutěžích třikrát zvítězil (Trakal v Litvě, Apatin v Srbsku, Skopje v Makedonii), v Hongkongu obdržel druhou hlavní cenu a v Contratala ve Španělsku čestné uznání.

Na konec jsem si nechal jeho nejviditelnější a časově nejnáročnější výstavní činnost. Vystavuje jak své vlastní dílo, tak komplety české a rakouské grafiky z Pražské grafické sbírky DRIT v mnoha galeriích v Evropě, Číně a Japonsku, např. *Franz von Bayros a ti druzí, Pozdní symbolismus v grafické tvorbě první poloviny 20. století, Současná světová grafická tvorba, Tisíc nejkrásnějších exlibris světa z 20. století* (jen do Polska v letech 1978–2022 dovezl 72 výstav). Ta aktuální, k jeho osmdesátinám, se koná od 7. 3. 2023 ve výstavní síni V. Wünscheho v Havířově.

Naskýtá se otázka: Jak to, Pavle, všechno stihneš? Jak zvládáš jezdit do Polska, Francie a Itálie? Prý spíš čtyři až pět hodin denně a pracuješ převážně v noci. Velký dík patří určitě tvé paní.

Dovol mi tedy, Pavle, jménem tvých přátel, obdivovatelů a sběratelů tvých prací popřát ti k tak náročnému, ale krásnému životu hlavně zdraví, mnoho sil a neustávajícího nadšení pro další grafické zázraky a pro další tvoji činnost.

A za sebe díky za tvůj grafický doprovod k mé básnické sbírce a také za to poslední exlibris, ve kterém se vracím ke svým celoživotním láskám, k Otokaru Březinovi a Františku Bílkovi.

Končím, Pavle, známým březinovským „Za všechno díky!“

Aleš Nevečeřal

K OSMDEŠÁTINÁM LADISLAVA HODNÉHO

K předchozím mladíkům se hrdě hlásí umělecký knihař a malíř Ladislav Hodný, který oslavil osmdesáté narozeniny 14. února 2023 v Týně nad Vltavou. Zůstává věrný našemu spolku i přesto, že se tvor-

Ladislav Hodný, CRD+T, 2022

bou exlibris již dlouho nezabývá. Co je však potěšující, každý rok vytváří novoročenky, které rozesílá příznivcům a přátelům. Dokonale využívá současné tiskové možnosti; sběratelé tomu přiřadili zkratku CRD (Computer Reproduced Design). V jeho pojetí se jedná o dokonalý barevný digitální tisk zmenšené reprodukce malby doplněný knihařským zlacením. Rázem se ocitneme mimo nám dobře známý svět tradiční grafiky, kde jsme si zvykli (s výjimkou litografie a serigrafie) na tmavší či

tlumené barvy, mezi výraznými barvami, které překrývá královské zlato. Překvapí nás vzájemné působení barev v harmonické skladbě barevných odstínů a kontrastů. Obdivujeme jak L. Hodný dokáže v abstraktní malbě vytvářet přírodní motivy, či dokonce vyjádřit duchovní myšlenkovou nadstavbu.

V roce 2015 vyšla rozsáhlá monografie *Ladislav Hodný*, kde se dozvíme mnoho zajímavých údajů ze života a díla obou Ladislavů Hodných (otce a syna) a můžeme si donekonečna prohlížet reprodukce uměleckých vazeb a především maleb. Texty knihy jsou ve slovenštině, angličtině a němčině.

Tvůrcem vši té krásy je přátelský, usměvavý muž, který dokáže rozdávat radost i umělecké zážitky.

Děkujeme Ladislavu Hodnému a přejeme mu mnoho let ve zdraví a tvůrčí činnosti!

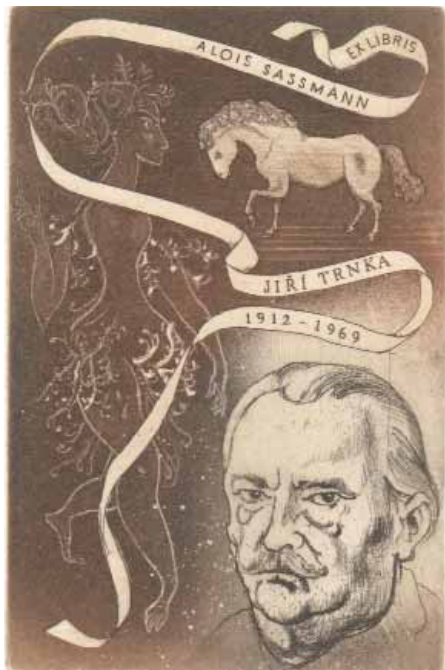
Jan Langhammer

Jan Kavan, C3+C5, 2014

GRAFIKY Z ARCHÍVU JANA KAVANA

Jak název výstavy vypovídá, jedná se o bilancování vzešlé z inventury provedené v zásuvkách mého ateliéru. Je to sázka na to, zda ještě dnes obstojí grafiky vzniklé třeba i před čtyřiceti lety. Instalace každé výstavy potřebuje mít svůj řád, který se

Jan Kavan, C3+C5, 2023

musí podřídit i prostorové dispozici. Proto jsem z vývojových etap vybral zhruba tři okruhy zastoupené charakteristickými ukázkami.

Vše ovšem propojují dvě věci. Především je to technika, kterou jsou všechny grafiky bez výjimky vytvořeny. Jde o klasickou techniku tisku z hloubky, pro niž jsou matrice vytvářeny leptáním kresby do kovové desky. Já tuto techniku ovšem často přizpůsobuji svým potřebám a obohacuji tvarováním matric a jejich vzájemným přetiskováním. Druhým aspektem je lpění

na formovém realismu svého druhu. Říkámu tomu nepravděpodobný realismus. Můj výtvarný názor se odvolává k reálné skutečnosti. Obdiv k jsoucnu mě nutí pokoušet se, při vši své nedostatečnosti znovu a znovu zachytit alespoň střípky z toho bohatství a sestavovat je do vzorce své vlastní mozaiky v naději, že nepravděpodobností takového realismu se dá vyjádřit trocha podobenství o chaosu naší doby.

Jan Kavan 15. 2. MMXXIII

Výstava byla zahájena vernisáží 9. března 2023 v Galerii u lávky v 17 hodin. Výstavu uvedli: Jan Kavan, Pavel Sivko a Ivan Mládek. Výstava potrvá do 30. dubna 2023.

FASCINUJÍCÍ SVĚT JANY KOTSCHOVÉ

Začátkem října loňského roku jsem se prostřednictvím sociální sítě seznámil s paní Janou Kotschovou a necelé dva týdny

Jana Kotschová, C3, 2020

poté jsme si již spolu povídali na setkání sběratelů a přátel exlibris v Moravské Třebové. Zde jsem zjistil, jak je mi její pohled na svět blízký.

Jana Kotschová, C3, 2022

Popravdě řečeno, příliš času na povídání nebylo, doháněli jsme to až později telefonicky. Na stole před výtvarnicí totiž ležely ukázky její tvorby: fascinující rozmanitosti z přírody – od těch nejmenších pišišvorů přes načepýřené ptáky, jejichž peří vás při bedlivém prohlížení téměř zašimralo na nose, až po detailně provedené rostliny s jejich květy – to vše s precizností připomínající ilustrátory starých přírodopisů. Součástí tvorby Jany Kotschové je však i fantazijní svět: s přivřenými víčky vidíme tančit nebeské trubače, šašky, kteří vědí své a dovolí nám zapomenout na všechna trápení, nebo můžeme plout oceánem v doprovodu mořských panen...

Jana Kotschová (*12. 11. 1959 Šumperk) se výtvarné tvorbě věnuje od svých čtrnácti let, základy pro svou uměleckou tvorbu získala u akademického malíře Lubomíra Bartoše. Opakovaně, ale neúspěšně, se hlásila na Uměleckoprůmyslovou školu v Uherském Hradišti, nakonec v r. 1979 absolvovala Střední odbornou školu ve Frýdku-Místku, obor aranžér. Po ukon-

Jana Kotschová, C3, 2023

čení školy pracovala do roku 1993 jako reklamní výtvarník a návrhář a od roku 1994 se věnuje samostatné výtvarné tvorbě. Jejními oblíbenými technikami jsou perokresba a suchá jehla. Díky nim dokáže detailně zobrazit krásy živé přírody – jak z rodného Šumberska, tak z exotických zemí. Kromě toho ji fascinuje lidská tvář, ale nikoliv ta krásná a hladká, ale vráscitá, ve které se zrcadlí životní prožitky. Poprvé vystavovala v r. 2009 na zámku Rapotín. Svě dílo pak představila v šumberské Eagle Gallery jak samostatnou

výstavou (*Přijátá výzva 2021*), tak dvěma společnými výstavami s dalšími českými a zahraničními výtvarníky (*Havran 2017, Labuť 2018*). Zúčastnila se společné výstavy *Havran 2017* v galerii Papírna ve Vel-

Jana Kotschová, C3, 2022

kých Losinách a v roce 2021 zde měla samostatnou výstavu. Obzvláště ráda vzpomíná na svoji výstavu v Postřelmově, v rodišti svého dlouholetého kamaráda, výtvarníka Jaroslava Mináře (1946–2020), kterou uspořádala na jeho počest v r. 2022. V zahraničí vystavovala v Polsku v Čenstochové a Radomsku, před dvěma lety pak na Ukrajině společně s profesorkou Elenou Čepeljukovou.

Jana Kotschová se věnuje rovněž knižní ilustraci. Její práce znají v Bangladéši, kde ilustrovala sbírku básnířky Rubi Rahmanové, a pro polského básníka Lecha Grochulského letos chystá ilustrace jeho básní. I když ve své tvorbě raději upřednostňuje volnou grafiku, ráda se věnuje i tvorbě

exlibris. Jejimi prvními exlibris byla trojice lístků s erotickými náměty pro Jana Wense. Tvorbu exlibris pokládá za poctivou, smysluplnou a především krásnou práci, která je částečně spojena i s napětím, jak bude dílo zadavatelem přijato. Následná oboustranná radost je podle slov výtvarnice návykovou záležitostí.

Ještě jednu věc mám s Janou Kotschovou společnou: členy SSPE jsme se stali v loňském roce 2022 a oba jsme nadšeni z atmosféry, která mezi sběrateli na setkáních panuje.

Práce Jany Kotschové jsou pro zájemce ke zhlédnutí na jejích facebookových stránkách. Případný kontakt na výtvarnici: j.hrobarova@seznam.cz.

Jaroslav Čada

STO LET OD NAROZENÍ KARLA SAMŠIŇÁKA (1923–2008)

„Nejsem historik a nikdy jsem se jím necítil. Jsem jen sběratelem a jestliže je pravda, že sběratelství je určitá mozková porucha,

Karel Samšišák, 2005, foto J. Šulc

jsem těžce nemocen," napsal RNDr. K. Samšiňák, CSc.

Netuším pravý důvod Karlovy náklonnosti ke mně a později i k manželce Marii. Těch styčných bodů v životě ale byla celá řada: důvěrná znalost Českého ráje, příslušnost ke spřízněným starým soboteckým rodům, studentská léta v Mladé Boleslavi, společní známí, např. Otakar Votočka –

zvláštním zřetelem k výtvarnému umění se projevil u Karla Samšiňáka již během 2. světové války. Jako student upozornil na záměr vykáčet v r. 1947 lipovou alej na soboteckém hřbitově. Zachránily ji následné protesty občanů, památkářů a ochránců přírody. Je zajímavé, že jeden z jeho předků, Jan Samšiňák, byl tesařem a při zastřešování Humprechtu se podílel na zhotovení dřevěného kruhového krovu.

Alena Antonová, X3, 1976

novopacký rodák, Václav Rudl, Karel Vik, Vladimír Mikule a dlouhá řada výtvarníků a sběratelů exlibris.

Měl jsem K. Samšiňáka rád pro jeho povahy vyprávění opřená o znalosti a osobní poznatky, pro jeho kousavý, ale laskavý humor s nádechem ironie. Byl všímavý, měl přirozené organizační schopnosti. V mezních společenských situacích neztrácel rozvahu a nacházel vždy nápaditá a vhodná řešení. Tyto sympatické vlastnosti ho doprovázely po celý život již od mládí. Jeho zájem o kulturní historii se

Alena Antonová, X3, 1982

Praxe získaná několikaletou péčí o sbírky soboteckého muzea na loveckém zámku Humprechtu způsobila, že mu byla po vystudování přírodovědecké fakulty UK v Praze (1945–1949) nabídnuta práce vedoucího okresního muzea v Děčíně. V Děčíně pracoval jako muzejník v letech 1949–1954. Výrazně se podílel na vzniku

městské galerie, která byla založena ještě před ustavením krajské galerie v Litoměřicích.

Sblížil se s kolegou kunsthistorikem dr. Otakarem Votočkou, ředitelem městského muzea v Litoměřicích (1950–1954), který pak na dlouhá léta (1956–1977) převzal řízení krajské galerie v Litoměřicích

Alena Antonová, X3, 1998

a své galerijní působení završil jako vedoucí sbírky moderního umění v Národní galerii v Praze (od r. 1978).

V roce 1955 odešel dr. K. Samšiňák pra-

covat do Biologického ústavu ČSAV a po krátké době přešel na Parazitologický ústav ČSAV, kde pracoval až do odchodu do důchodu r. 1983. Byl uznávaným odborníkem se zaměřením na výzkum roztočů a získal i mezinárodní uznání. Je autorem 160 vědeckých prací, zejména o varoáze a úhynu včelstev a o roztočích vyvolávajících alergie u člověka.

Dr. K. Samšiňák byl **předsedou SSPE v letech 1977–1994** a vynikal neformálním vyřizováním spolkových záležitostí

Karel Vik, P1

ve spojení s jeho příslovečným humorem. Náš spolek v době tuhé normalizace připadal snaživým kulturním ideologům jako nepotřebný a hrozil mu zánik. Činnost Spolku byla sledována spolupracovníky StB, kteří byli členy i funkcionáři SSPE. Předseda dr. K. Samšiňák patřil mezi osoby trvale sledované StB. Spolek musel být přiřazen k některé státem uznávané insti-

tuci. Dr. K. Samšiňákovi se podařilo připojit Spolek od roku 1972 jako kolektivního člena k *Československé vědecké společnosti pro estetiku při ČSAV*. Toto dlouhé sousloví pak figurovalo v záhlaví nadále vydávaných Zpráv SSPE až do začátku roku 1992.

Alena Antonová, X3, 2001

Dr. K. Samšiňákovi se naskytla r. 1971 možnost pronajmout si garsoniéru v chátarajícím soboteckém **Šolcově statku**. To byl tehdy jediný obyvatelný prostor v rozsáhlé patrové roubené usedlosti. Zbývající

místnosti sloužily jako depozitář místního muzea. Pustil se okamžitě do nejnútnejších oprav a zlikvidoval začínající dřevomorku. Obnovila se dokonce tehdejší došková střeška. Na renovaci statku se podílel také můj dobrý známý, písmák a kamenosochař Vojtěch Kopic (1909–1978) ze statku v Kacanovech-Vrších. (Pamatuji se, jak chodil hrát na harmonium na blízký hrad Valdštejn.)

Po dlouhém naléhání se podařilo, že muzeum odstěhovalo svůj inventář a dr. Samšiňák mohl postupně realizovat svůj sen – na nepřející dobu odvážný záměr – zřídit v přízemní sednici soukromou galerii výtvarného umění.

Podařilo se mu získat povolení a otevřít v Šolcově statku stálou výstavní síň výtvarného umění a v rámci sobotecké Osvětové besedy zde pořádat pravidelné vernisáže výstav. Na první výstavě zahájené 1. 7. 1974 bylo představeno dílo běloruského grafika J. N. Tichanoviče v rámci konání 18. ročníku Šrámkovy Sobotky.

Na konci sedmdesátých let jsme poprvé s manželkou Marií přijeli autem z Ústí nad Labem do Sobotky ke Karlovi Samšiňákovi na soukromou návštěvu. Patřili jsme určitě mezi vyvolené, když místem setkání nebyl Šolcův statek, ale řadový domek „Na Benešově“ čp. 264 za náměstím směrem na Čalovice. Byli jsme pozváni na posezení u kávy do domku pana mistra Kafky k malé, ale milé Anince Kafkové, nerozlučné kamarádce K. Samšiňáka a hlavně neúnavné organizátorce neformálních posezení po vernisážích v Šolcově statku, v nichž spatřovala své „životní poslání“.

V roce 1987 odchází dr. Samšiňák do důchodu, opouští Prahu a definitivně se vrací do rodné Sobotky.

V rámci restitucí přechází v roce 1990 památkový objekt Šolcův statek do sou-

kromého vlastnictví dr. Karla Samšiňáka. Působil tu desítky let *Spolek zdělců* pod dozorem laskavého hospodáře Karla a zásluhou výtvarníka Zdeňka Mlčocha a Jirky Demla se rozdávaly rozkošné „posezenky“ – pamětní lístky na setkání u kadlubu. V červnu 2005 bylo oficiálně uznáno

Alena Antonová, X3, 2003

občanské sdružení *Přátelé Šolcova statku*. Patřil jsem k občasným návštěvníkům vernisáží, převážně začátkem prázdnin, když se tu konal festival Šrámkova Sobotka. S Karlem jsme několikrát šli na hřbitov pod Humprechtem za Fráňou Šrámkem a jeho

ženou Milkou, k hrobu s bustou básníka Václava Šolce a snažili se vyznat ve všech těch Ortech, Macounech, Šolcích a dalších rozvětvených rodech Sobotecka.

S úctou se mu klaním za to, jak vyřešil posmrtné záležitosti už osamělé umělkyně-profesorky Naděždy Melnikové-Papouškové uložením její urny do sobotecké hrobky rodiny Samšiňákových.

Jen jednou jsem ho doprovázel, když ještě byl v kondici, na delší procházce k Semtínské lípě, dále na náves líbezné obce Vesec se sochou sv. Starosty, roklí do údolí Pláckánsku k oslavované studánce Roubence, dále do Střehomi a zpět do Sobotky. Náročné, ale stálo to za to!

Karlovi jsem do smrti vděčen za mnohé, ale především, že se uvolil dne 15. května 1976 provázet náš autokarový zájezd ústecké pobočky KPVO Českým rájem; kromě gotické sbírky na hradě Kostí nás zavedl do síně Františka Kavána v Libuni, na stálou muzejní expozici T. F. Šimona v Železnici a na zámek Staré Hrady. Jako velký obdivovatel, propagátor a objevitel tehdy málo známého Vladimíra Komárka mě s ním osobně seznámil a přimluvil se, aby přijal v Nedvězí náš další zájezd z Ústí nad Labem. A nakonec: zařídil mé jediné osobní setkání s malířem a grafikem Josefem Jírou v Šolcově statku na prázdninové výstavě v roce 1980.

Na Karla Samšiňáka stále vzpomínám a jsem rád, že se provozování galerie ujal jeho syn – současný majitel statku – RNDr. Jan Samšiňák, nyní již rovněž aktivní senior. Jiří Ort

RNDr. Karel Samšiňák se narodil 2. 1. 1923 v Sobotce (okr. Jičín) a zemřel 2. 8. 2008 v Prachaticích. Publikáční činnost zahájil v r. 1957 spoluautorstvím na knize Klíč zviřeny ČSR II (Mravenci). Následovaly desítky

článků v odborných domácích i zahraničních časopisech. Autorsky se podílel na odborné publikaci *Roztoči a klíšťata škodící zdraví člověka*, Praha, Academia, 1979. V roce 1983 mu Československá akademie věd udělila stříbrnou medaili G. J. Mendela za celoživotní přínos biologickým vědám. Pokud se týče literatury o výtvarném umění,

Jaroslav Klápště, C4, 1986

lze vyhledat jeho články ve Zprávách SSPE, sbornících SSPE a publikacích SČB (*Traktát o Váchalovi*, 2007). V letech 1973–1981 vydával spolu s V. Mikulem a J. Vitáčkem časopis *Okno*, v němž poprvé vyšly paměti malíře Vladimíra Komárka *Pojednání o mé radostné cestě od kolébky ke krematoriu*. Svůj ironický humor projevil v pojednání *O mouchách a lidech* (Praha 1993). Poslední kniha, na které se autorsky podílel, *Sobotec-*

ko minulého století vyšla posmrtně v roce 2008. Regionální muzeum a galerie v Jičíně připravily k letošnímu 100. výročí narození Karla Samšiňáka výstavu *Vzpomínka na Karla Samšiňáka*; vernisáž se konala 23. února 2023 a návštěvníci si výstavu mohli prohlédnout do 9. dubna 2023. Jan Samšiňák napsal knihu *Příběhy Karla Samšiňáka – Kratochvilné čtení*, která vyšla k vernisáži výstavy.

www.solcuvstatek.cz

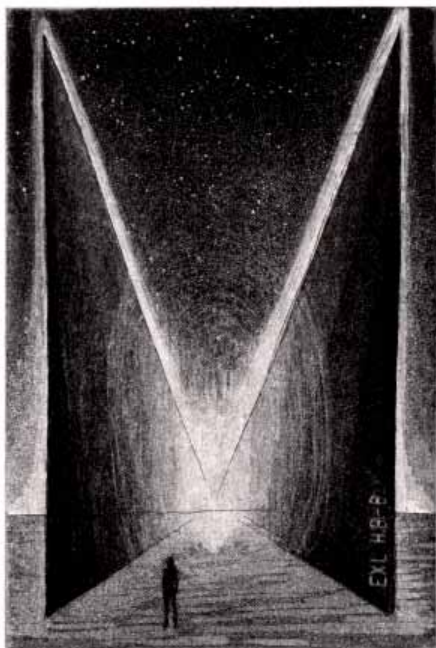
Dovolu mi malou vzpomínku: Jako nový člen SSPE a začínající sběratel exlibris jsem se zúčastnil valné hromady SSPE, která se konala 17. 4. 1994 v Národním domě na náměstí Jiřího z Poděbrad v Praze. Hlavními body jednání byla příprava 32. světového kongresu FISAE 1996 v Chrudimi a volba nového výboru SSPE, který měl zajistit úspěšnost tohoto kongresu, prvního v České republice. V autoritativním proslovu ke shromážděným členům přednesl dr. Ivo Prokop požadavek, aby se on stal budoucím předsedou SSPE, že se zaručuje za úspěšnost tohoto kongresu jak po stránce organizační, tak finanční. Dr. K. Samšiňák, který se v předchozích letech jako předseda SSPE marně pokoušel o to, aby byl uspořádán v Československé socialistické republice kongres FISAE, a komunistické úřady to vždy zamítly, nebyl do nového výboru zvolen a po návrhu dr. Prokopa se stal čestným předsedou SSPE. Takto byl odměněn člověk, který zachránil náš spolek před zánikem a byl jeho předsedou osmnáct let. Od té doby se dr. Samšiňák vyhýbal účasti na jakékoliv akci SSPE a asi pouze jednou, ke konci svého života zavítal na XI. trienále českého exlibris 2006 do Chrudimi, aby se rozloučil se svými dlouholetými přáteli.

Jan Langhammer

**PŘEDSTAVUJEME NOVÉ AUTORKY –
HELENA KALNÁ**

Vaším hlavním profesním oborem je architektura – v Praze máte vlastní architektonické studio. Ve svém volném čase tvoříte grafiky – jaká byla Vaše cesta ke grafické tvorbě?

Od dětství jsem navštěvovala základní uměleckou školu, kde jsem se věnovala většinou kresbě. Někdy kolem patnácti let jsem začala navštěvovat výtvarné kurzy u pana Josefa Dudka, který, jakož-

Helena Kalná, C3+C5, 2022

to grafik, nás ke grafické tvorbě směřoval. Pamatuji se, že jsem mu donesla skicu, kterou jsem nakreslila při poslechu Karla Kryla, alba Rakovina. Řekl, že námět by se hodil na grafiku. A tak vznikla moje první mezzotinta. Tvorba matrice i tisk samotný mě uchvátil. Jelikož jsem si nápady a myšlenky zaznamenávala

do sešitů, měla jsem námětů poměrně hodně a v grafice jsem pokračovala. Později, během praxe architekta, jsem si pořídila vlastní lis a vybavila svoji dílnu.

Odkud při Vaší grafické tvorbě čerpáte inspiraci? Projevuje se nějak ve Vašich grafikách Vaše profesní zázemí – ať už v námětech, či technice kresby?

Inspirační zdroje mám v běžném životě. Věci, které zažívám v osobním životě nebo které pozoruji a cítím ve společnosti. Tvorba mi poskytuje zpětnou vazbu. Hodně mě také inspiruje jiné umění, hudba a literatura a také filozofie. Ve své profesi pracuji s prostorem, to je na architektuře naprosto fascinující. Kresba se mi při práci velmi hodí, takže nejsem závislá pouze na softwaru, a klienti přijímají kresbu většinou velmi pozitivně. Prostory a tělesa se objevují i v mé grafice, mají tam symbolickou roli, jsou metaforou nějakého pocitu. Na rozdíl od architektury, kde se zaměřuji na vytváření příjemných a funkčních prostorů, v grafice mohu zpracovávat i ty drsnější emoce.

Aréna, Na dně, Labyrint, Muž na voru, Věci, na které jsi sám – tak zní názvy některých z Vašich děl. Barevné spektrum – černá, bílá, odstíny šedé. Celková atmosféra Vaší grafické práce je spíše temná, naplněna samotou, hledáním a velkými výzvami. O čem tato díla vyprávějí? Jaká nesou poselství?

Ano, vlastně to říkáte naprosto přesně. Moje tvorba je o zásadních věcech a o momentech, které nejsou v životě úplně jednoduché. Protože právě ty potřebuje člověk zpracovat. Konkrétní témata bych si však nechala pro sebe. Pouze bych uvedla, že si nemyslím, že moje grafiky jsou prvoplánově temné. Myslím, že jsou upřímné, jdou k jádru věci, a ráda také využívám ironii. Samota tam nejspí-

še obsažena je, protože témata se týkají věcí, které každý řeší sám, ve své hlavě. Většinou tam jsou ty odpovědi. Také je ale dobré nezacyklit se, mluvit s lidmi. Nakonec ta rozhodnutí ale stejně musí každý udělat sám.

Jaké jsou nejčastější grafické techniky, které při své práci používáte?

Nejraději mám lept, akvatintu a mezzotintu. Techniky využívám nebo kombinuji intuitivně, jak pro kterou grafiku potřebuji.

V rámci své grafické tvorby se věnujete také exlibris. Na letošním sjezdu Spolku sběratelů a přátel exlibris měli zúčastnění příležitost se seznámit s exlibris, jehož jste autorkou: Kalná 2022 – PEKÁREK, Matěj (akvatinta). Dle roku vydání se tedy jedná o čerstvý exlibrisový počín. Jde o Vaše první autorské exlibris, nebo jich máte již na svém kontě několik?

Bylo to moje první exlibris pro kamaráda, který s nadsázkou říkal, že každý slušný člověk by měl mít exlibris. A jelikož jsem o tvorbě exlibris uvažovala už dlouho, byla jsem ráda, že mu ho mohu vytvořit. Na sjezdu jsem se seznámila s paní Helgou Becker-Bickerich, která si u mě exlibris objednala.

Na zmiňovaném exlibris Kalná 2022 – PEKÁREK, Matěj se mimo jiné nachází zkratka „E. A.“ – vlastní tisk. Grafiky si tedy tisknete sama. Proč?

Grafika je moje volnočasové vyžití, zařídila jsem si dílnu s lisem a nad jinou variantou jsem tedy zatím neuvažovala. Také si díky vlastnímu tisku grafiky „osahávám“, jsem v těsném kontaktu s maticí a něco se učím.

Jak již bylo nastíněno výše, v září tohoto roku jste v Brně navštívila sjezd SSPE. Ráda bych se Vás proto zeptala,

jak se Vám líbilo sjezdové prostředí – jednalo se o Vaši první návštěvu? Splnil sjezd Vaše očekávání? Který z „úlovků“ Vám dělá největší radost?

Na sjezdu se mi líbilo hned několik věcí, jednak možnost podívat se fyzicky na tvorbu zkušených autorů, mluvit s mnoha zajímavými lidmi se stejným zájmem a v neposlední řadě ukázat vlastní práci a získat zpětnou vazbu. Navíc si myslím, že v dnešní době, kdy věci fungují hodně virtuálně, je příjemné zažívat taková setkání v reálném světě. Mezi hlavní úlovky bych zařadila hlavně ty rozhovory s různými zajímavými lidmi a zkušenosti, které člověk získá. Dále jsem si poříдила několik grafik (Sukdolák, Dudek, Hašková), mám je vystavené doma.

Bude v nejbližší době možné zhlédnout Vaši tvorbu na jednom místě? Plánujete do budoucna nějaké výstavy?

Ano, v současné době připravuji výstavu s panem Šmidrkalem v předprostoru badatelný Vojenského ústředního archivu v Praze-Ruzyni. Vernisáž je plánována na přelomu února a března 2023.

Pokud by někdo ze sběratelů či sběratelek měl zájem o Vaši tvorbu, jakým způsobem je možné Vás kontaktovat?

Moje dosavadní tvorba je k vidění na webových stránkách www.kalnagrafika.cz, kde je uveden i kontakt na mě. Zájem mě vždy velmi potěší.

S Ing. arch. Helenou Kalnou hovořila
Bc. Kristina Nina Kvapilová.

Helena Kalná se narodila v r. 1984 v Praze. V letech 1996–2002 studovala na gymnáziu v Praze a v letech 2002–2008 na fakultě architektury ČVUT tamtéž, přičemž v letech 2005–2006 absolvovala jeden rok

na fakultě architektury na Technické univerzitě v Mnichově. Po absolvování vysoké školy pracuje jako architektka. V roce 2014 uspořádala tři výstavy (Praha, Uhlířské Janovice a Loštice).

www.kalnagrafika.cz

www.helenakalna.cz

K NEDOŽITÝM DEVADESÁTÝM NAROZENINÁM VLADIMÍRA SUCHÁNKA

Na 12. únor 2023 připadlo devadesáté výročí narození akademického malíře a grafika, čestného člena SSPE Vladimíra Suchánka. K připomenutí tvorby tohoto světově proslulého českého grafika byla 19. 1. 2023 zahájená výstava jeho prací v Městské galerii Zázvorka v Novém Městě nad Metují. Následující den 20. ledna 2023 vydala Česká pošta vzpomínkový aršík *Tradici české známkové tvorby*:

Vladimír Suchánek a 1. února 2023 v 19 h se uskutečnila premiéra autorského filmu o Vladimírovi z pohledu jeho syna

Česká pošta, Eva Hašková, 2023

Martina Krásná *neznámá* v kině městské knihovny na Mariánském náměstí v Praze. Tento krásný a sdělný film vysílala Česká televize na ČT Art dne 8. února 2023 od 20.15 h a potom v reprízách. Budu někdy sama a jindy s vámi na svého milovaného Vladimíra moc vzpomínat.

Vaše Zita Suchánková

V. Suchánek, J. Slíva, J. A. Pacák, foto J. Najman

FOTOGRAFIE NA PAMÁTKU

Dne 12. února 2023 jsme si připomněli nedožitě devadesáté narozeniny Vladimíra Suchánka, světově uznávaného grafika – mistra v technice litografie. V živé paměti ještě máme velkolepou retrospektivní přehlídku umělcovy tvorby k jeho osmdesátinám s názvem Melancholická ulita, která se uskutečnila v Císařské konírně Pražského hradu v roce 2013 pod záštitou prezidenta Václava Klause.

Vzhledem k tomu, že v jeho díle najdeme řadu hudebních námětů, které vyprávějí o jeho celoživotní lásce k muzicírování, připomeňme si jej také jako frontmana a klarinetistu amatérské kapely GRAFIČANKA, založené v roce 1972, v níž na jejím začátku hráli další hudebně nadaní grafici: Jiří Anderle (bicí), Karel Demel (pozoun), Jaroslav Hořánek (harmonika), Jiří Slíva (kytara) a Jeňýk Pacák (kontrabas). Na snímku mého již nežijícího spolužáka Jardy Najmana z vernisáže výstavy Jaroslava Chudomela v Galerii Hollar jsou V. Suchánek (klarinet), J. Slíva a J. A. Pacák (oba kytara).

Jiří Ort

všeobecného a odborného školství, divadla, knihovny, muzea a zájmových spolků. V čele kulturních aktivit stáli vedoucí pracovníci škol a kulturních institucí, mezi nimi v neposlední řadě stře-

Toyen, P1+T, 1936, příloha Bibliofila XIII

ZE ZÁSUVK ANTIKVARIÁTŮ PROSTĚJOVŠTÍ PŘÁTELÉ UMĚNÍ A TOYEN

V květnu roku 1936 uspořádali prostějovští sběratelé bibliofilů a exlibris 8. schůzku Skupiny moravských knihomilů. Prostějov se tak zařadil mezi moravská města, která tuto akci postupně uspořádala, tj. mezi Olomouc, Kroměříž, Uherské Hradiště, Moravskou Ostravu, Brno, Přerov a Břeclav. V polovině 30. let byl Prostějov vedle potravinářského, strojírenského a textilního průmyslu sídlem

doškolský učitel, publicista a sběratel Josef Glivický, dále účetní, přítel Jiřího Wolkera, divadelník, sportovní činovník, člen Muzejního spolku Běluš Krapka, gymnaziální profesor, historik, publicista a správce muzea dr. Jan Kühndel, tajemník obchodního grémia František Nadymáček, gymnaziální profesor, publicista Jan Cejpek, revizor a úředník Městské spořitelny František Brázdil, účetní Leopold Dolák, gymnaziální profesor a publicista Bohumil Tomášek, středoškolský profesor a básník, rodem z Prostějova, dr. Jaroslav Zatloukal. Zapojily

se i špičky průmyslu a bankovníctví známých jmen: Kovářík, Wichterle, Wolker, Neumann. Tito lidé nejen organizačně zvládli uspořádat sjezd 165 knihomilů,

Toyen, P1+T, 1936, ze sbírky MUDr. S. Kalabuse

ale také nabídli účastníkům několik kvalitních bibliofilských tisků s ilustracemi významných grafiků, které na úrovni vytiskly místní firmy. S umělci nepochybně komunikoval právě Josef Glivický, který se s mnohými z nich osobně znal. Mezi prostějovskými tisky zaujímá místo i dvojstránka **Menu** večere pořádané pro účastníky v Národním domě vytisknutá červeně na okrovém papíře. O grafickou výzdobu byla požádána Toyen, která připravila celostránkovou kresbu s dívčí

hlavou zrcadlící se v rámečku obklopeném exotickým ovocem. Půvabný, téměř kulatý obličej se širokým nosem je variací typu, který Toyen používala v letech 1935–1936, ten se blíží jejímu autoportrétu nebo např. filmové fotografii Jiřiny Štěpničkové. Tiskový štoček této kresby použila shodná tiskárna i u přílohy časopisu *Bibliofil* XIII, 1936. Další variace tohoto typu obličejů v kresbách Toyen jsou uvedeny v *Knížní značce* 1/2022, str. 21. Není pochyb o tom, že současně s kresbou *Menu* bylo objednáno i soukromé **exlibris pro Lidu Kovářikovou**, provedené zinkografií v hnědém odstínu a signované a datované v kresbě. Majitelka pocházela z rodiny spolumajitele továrny Wikov Ing. Josefa Kováříka, jehož manželkou byla Ludmila, roz. Neumannová. Měli spolu tři děti, v roce 1936 již dospělé: Marii, provdanou Šádkovou, žijící v Třebíči, Ing. Františka Kováříka, zaměstnaného v otcovské továrně, a nejmladší Lidu. František a Lída se zúčastnili sjezdu knihomilů. Je třeba zdůraznit, že František byl poučeným sběratelem moderního umění a podle svědectví se v jeho sbírce nacházela díla Špály, Filly, Kubišty, Čapka, Antonína a Linky Procházkových a další. Je tedy možné, že návrhy od Toyen objednával František a knižní značku nejspíše pro svou sestru Lidu, nikoliv pro matku Ludmilu. Starší dáma typu paní Kovářikové by stěží souhlasila při své prezentaci s domáckým křestním jménem Lída, dokonce na exlibris od avantgardní malířky.

Kresba exlibris je opět variací typu oblíbenějšího užitého pro *Menu*, tentokrát se zavřenými očima. Je zajímavé, že text *Ex libris* je součástí štočku, ale jméno majitelky bylo přisázeno. Je to zřejmé z černé zinkografické reprodukce v *Bibliofilu XIII*, 1936, č. 7-8, s. 121. I když byl použit původní štoček, přisazené jméno je protaženo do větší šířky než na originální značce reprodukován ve *Sborníku SSPE 2008*.

Zdá se, že redaktor *Bibliofila* B. Beneš Buchlovan nebyl příliš seznámen s produkcí Škeříkova *Symposionu* a nakladatelskými exlibris od Toyen a ani s jejími návrhy pro soukromé sběratele, protože ve výše uvedeném *Bibliofilu XIII*, 1936, s. 123, píše: *Toyen, obdobně mající za sebou hojnou tvorbu knižní, jest vlastně v exlibris jménem novým lístkem pro Lídu Kovářikovou, nepřihlížíme-li k universální značce edice Symposion, jak byla tuším chystána*. Připomeňme, že v roce 1936 měla již Toyen za sebou nejméně sedm univerzálních nakladatelských značek pro *Symposion* a několik značek soukromých.

Jana Parýzková

Na tomto místě se sluší poděkovat paní PhDr. Haně Bartkové z Prostějova za ochotné sdělení rozsáhlých a podnětných informací o prostějovských rodácích a jejich kulturních aktivitách.

Informační zdroje:

BARTKOVÁ, Hana, historička v Prostějově. Soukromé sdělení rodopisných a místopisných dat prostějovských rodáků a kulturních pracovníků.

Bibliofil XIII, 1936 (redaktor Bedřich Beneš Buchlovan), s. 121.

XXVIII. FESTIVAL KOMORNÍ GRAFIKY

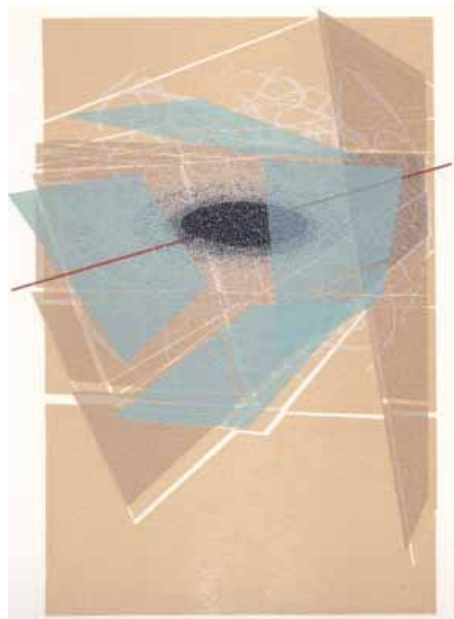
Tradiční Festival komorní grafiky v Galerii Hollar v závěru roku byl zahájen vernisáží 7. 12. 2022 a trval do 23. 12. 2022. Úvodní slovo napsala kurátorka výstavy paní Vilma Hubáčková: „Přehlíd-

Helena Horálková, X3, 2019

ka komorní grafiky se stala oblíbenou předvánoční akcí Galerie Hollar, bývá příjemným zakončením jejího ročního výstavního programu. Letošní ročník se trochu liší od těch předcházejících. Nevrací se tolik do minulosti, zahrnuje kratší časový úsek. Představuje maloformátové grafické práce umělců a umělekyn z Hollaru vytvořené v letech 2020–2022. Z výsledků ankety, které měli možnost zúčastnit se vystavující grafici a grafičky, vyplývají zajímavé postřehy. Práce v malém grafickém formátu autory nelimituje

po stránce technologické ani tematické. Vyžaduje ale značné soustředění, klade větší důraz na detail, což zvyšuje nároky na jemný a precizní způsob zpracování tiskové matrice. Pro někoho představuje malý formát možnost zachytit prvotní myšlenku, okamžitý pocit, deníkový záznam nebo dílčí kompoziční nápad,

Pavel Hora, linoryt, linořez, materiállový tisk, 2018

kteřý rozpracuje prostřednictvím většího cyklu anebo na velké ploše. Pro jiného je drobný formát hlavním výtvarným médiem. Důvodem k vytváření komorní grafiky bývá i praktická stránka, tedy nižší náklady na realizaci a tisk, přijatelná cena, menší prostorové nároky při ukládání a snadnější adjustování. Tím se otevírá možnost dostupnosti originální grafiky pro široký okruh zájemců, diváků a sběratelů. Kromě toho, že jim komorní grafika přináší osobní potěšení, její snad-

ná distribuce a expanze přispívá k udržování povědomí o grafickém umění a rozmanitých technikách.“

Výstavy se zúčastnili: Mikoláš Axmann, Bronislava Bakule Malá, Milan Bauer, Libor Beránek, Patrik Braun, Irena Bujárková, Dušan Černý, Dagmar Dolíhalová, Lenka Falušiová, Vladimír Gebauer, Michala Gorbunovová, Jiří Hanuš, Eva Hašková, Barbora Heřmanová, František Hodonský, Pavel Hora, Helena Horálková, Jana Hubatková, Nanako Ishida, Said

M. Petřík a M. M. Šechtlová, Galerie Hollar, 7. 12. 2022, foto J. Blecha

Ismail, Eva Jakubcová, Zbyněk Janáček, Jarmila Janůjová, Oldřich Jelen, Dušan Kállay, Lenka Kahuda Klokočková, Robin Kaloč, Jan Kavan, Bedřich Kocman, Jan Kocman, Markéta Králová, Alena Laufrová, Martin Manojlín, Hana Mičková, Ondřej Michálek, Martin Mulač, Lubomír Netušil, Pavel Piekar, Miroslav Pošvic, Martin Raudenský, Josef Saska, Anastasia Serdyuk, Jaroslava Severová, Marek Sibinský, Pavel Sivko, Jiří Slíva, Jan Šafránek, Marie M. Šechtlová, Jana Šindelová, Kamila Štanclová, Petr Štěpán, Andrea Štosková, Ester Tajrychová, Eva Vápenková, Martin Velíšek, Alex Vido, Lenka Vilhelmová, Eva Vlasáková, Josef Werner.

V seznamu jsou jak jména nám dobře známých tvůrců exlibris, tak jména

těch, kteří nám dávají naději, že se v budoucnu k tvorbě exlibris rovněž přikloní, vždyť komorní grafika je velmi blízká současnému trendu v tvorbě exlibris, kdy se exlibris stává osobní grafikou objednavatele.

Byly uděleny tři ceny: Cenu SČUG Hollar získal Jiří Hanuš za mezzotintu a v nominaci byl Martin Velíšek za prořezávaný hlubotisk; Cenu Nadace Hollar obdržela Eva Vápenková, za suchou jehlu a v nominaci byli Lenka Falušiová (lept), Lenka Vilhelmová (kombinovaná technika) a Eva Vápenková (suchá jehla); laureátkou Ceny Spolku sběratelů a přátel exlibris se stala akademická malířka Marie Michaela Šechtlová za cyklus Exodus (kombinace suché jehly a mezzotinty, devět grafik, 2022); cenu jí osobně předal předseda SSPE pan Miroslav Petřík.

Lgh

ADVENTNÍ SETKÁNÍ SSPE

se konalo 10. prosince 2022 v Absolutum Wellness Hotelu v Praze-Holešovicích za účasti 60 členů. Setkání začalo ve 12 hodin a následující čas do 15 hodin byl věnován přátelským rozhovorům a výměně exlibris. Všichni účastníci večera obdrželi barevnou litografii se zobrazením víly, jejíž autorkou je Františka Jelenová. Po 15. hodině byl zahájen panem Mgr. Aloisem Sassmannem připravený kulturní program, ve kterém se vystřídali dva řečníci. Nejprve promluvil dr. Karel Žižkovský o životě a díle národního umělce Maxe Švabinského s doprovodem světelných obrazů z jeho grafického díla, které připravil Mgr. Alois Sassmann, a ukázkami originálních, málo známých a nevystavovaných erotických listů umělce, který miloval život

Františka Jelenová, L1, 2022

a přírodu. Poté přednesl dr. Jiří Ort obsáhlou a zasvěcenou přednášku o životě a díle malíře a grafika Miroslava Houry, jenž spojil svůj život se severními Čechami a městem Ústím nad Labem, kde tvořil a pedagogicky působil; rovněž byla připomenuta činnost M. Houry pro náš

Max Švabinský, Červnové poledne (výřez), X2, 1941

spolek, a to jak publikační, tak výtvarná, která trvá do současnosti titulem našeho časopisu Knižní značka a spolkovým logem. Opět se ujal slova dr. Karel Žižkov-

ský se vzpomínkou na malířku a grafičku Alenu Antonovou, jejíž přátelství, novoročenky a exlibris nás budou provázet do konce našich dnů; připomněli jsme si nám důvěrně známé vstupy oknem do jejího pražského přízemního ateliéru s grafickým lisem, jezevčíkem a několika kočkami i její pravidelné pobyty na chalupě ve Velenovech s letním malířským ateliérem a s opuštěným ateliérem jejího manžela Petra Šturmy, jehož sochy, které Alenka s pomocníkem odlévala do dochovaných forem, zdobí přilehlou zahradu. Pak díky dr. Zitě Suchánkové následovalo promítnutí upoutávky na připravovaný filmový dokument *Krásná neznámá* o Vladimíru Suchánkovi, jehož autorem je syn Martin.

Tento krásný večer nám předznamenal následující rok 2023 jako rok Maxe Švabinského, Miroslava Houry a Vladimíra Suchánka.

Pořadatelům je třeba vyslovit vřelý dík za krásný večer s bohatým kulturním programem a ve společnosti výtvarníků a přátel.

Jan Langhammer

KNIŽNÍ PRÁCE ATELIÉRU KRUPKA

V pátek 20. ledna 2023 byla v historické budově Národního muzea otevřena nová výstava s názvem *Knižní vazby = ? Ateliér Krupka*. Ta návštěvníkům na ukázkách tvorby manželů Lubomíra a Miroslavy Krupkových představuje současnou vynikající českou bibliofilskou produkci a umělecké knižní vazby.

Pod značkou Ateliér Krupka vytvářejí od devadesátých let 20. století manželé Krupkovi osobitě bibliofilie, často v umělecké knižní vazbě, i autorské knihy. Unikátnost jejich tvorby spočívá

v kompletním precizním zpracování knihy od výroby autorských ručně čerpaných papírů, ruční sazby textu a tisku až po opatření knižního bloku uměleckou knižní vazbou. Při své tvorbě používají často neobvyklé materiály, jako kůru

prožranou kůrovcem, pavoučí sítě, vosí hnízda či exotické dřeviny a kůže. Ateliér Krupka se specializuje i na inovace, vlastní například patent na zhotovení vazby se syntetickým papírem Tyvek, z něhož vytvořili voděodolnou knihu *Liber Aqua*. Za své práce získali mnohá prestižní ocenění a jejich knižní vazby vlastní nejen české, ale i zahraniční instituce, například The British Library v Londýně.

Výstava představuje návštěvníkům 34 uměleckých knižních vazeb a autor-
ských knih, včetně umělecky svázaného
reprintu *Šumavy umírající a romanti-
ké* Josefa Váchala, největší české tiště-
né knihy. Zajímavostí je také 10 ráků
s ukázkami ilustrací knih a typograficky
jedinečných sazeb na tónovaných ruč-
ních papírech. Téma doplňuje ve smyčce
promítaný němý film ukazující čerpání
ručního papíru, sazby textu a tisk a kni-
žní workshopy pro veřejnost.

Vernisáž se konala za velkého zájmu
veřejnosti ve čtvrtek 19. 1. 2023 od 17
hodin za účasti manželů Krupkových,
Výstava potrvá do 23. dubna 2023.

Martina Vyšohlíková

VÝSTAVA VLASTIMILA SOBOTY V MALŠICÍCH

V úterý 14. února 2023 se v Galerii Fran-
tiška Peterky v Malšicích (dříve Galerie
městysu Malšice) konala vernisáž výsta-
vy výtvarníka Vlastimila Soboty (*1953)

Jana a Vlastimil Sobotovi, Galerie F. Peterky
Malšice, 2023, foto Z. Housková

k jeho letošnímu životnímu jubileu pod
názvem **Od úterý bude Sobota**. Na jejím
začátku poděkovala paní Eva Hrušková
městysu za to, že galerie od 1. 1. 2023
nese jméno jejího otce, malíře a grafika

Městys Malšice a Galerie Františka Peterky
si Vás dovoluje pozvat na výstavu

OD ÚTERÝ BUDE SOBOTA

Vernisáž za účasti výtvarníka Vlastimila Soboty
14. února 2023 od 18 hodin,
úvodní slovo Mgr. Alois Sassmann

Františka Peterky. Vernisáž zahájil kurá-
tor Alois Sassmann, který pohovořil o ži-
votě a díle Vlastimila Soboty, s nímž pak
vedl improvizovaný rozhovor.

Účastníci vernisáže (mj. Martin Bou-
da, vnuk Cyrila Boudy, který zde bude
vystavovat v září) ocenili, že z díla Vlas-
timila Soboty vyzařuje pohoda a pozi-

tivní energie. To v dnešní době všichni potřebujeme. Vystaveny byly olejomalby, akryly, volné grafické listy (barevné litografie a suché jehly) a rovněž exlibris a novoročenky. Vlastimil Sobota, jenž je napůl Jihočechem, neboť ve své chalupě v Jarošově nad Nežárkou tráví podstatnou část roku, je autorem nového loga Galerie Františka Peterky a designu její webové stránky www.galeriemalsice.cz. Vlastimil Sobota na závěr předal kytici své manželce Janě k výročí čtyřiceti pěti let společného života. Vernisáž zachytila ve fotografiích paní Zdeňka Housková, kronikářka městysu Malšice. Výstava trvala do 3. dubna 2023.

Alois Sassmann

ZEMŘEL JIŘÍ PAVLÍK Z DOMAŽLIC

Stavební technik Jiří Pavlík, člen SSPE od roku 1983, sběratel exlibris se zaměřením na několik málo významných autorů, především na Ludmilu Jiřincovou,

Ludmila Jiřincová, C3, 19919

zemřel 20. 12. 2022 ve věku osmdesáti let (narodil se 12. 5. 1942). Byl pravidelným účastníkem všech spolkových akcí. Měl jsem k němu blízký vztah, do Plzně často zajížděl na vernisáže grafických výstav

Jiří Pavlík, Uherské Hradiště, 2006, foto J. Šulc

a občas na výstavy zapůjčoval exlibris ze své sbírky. Několikrát jsme spolu cestovali na sjezdy SSPE, např. do vzdálené Opavy. Spolu jsme se zúčastnili zájezdu do Belgie (Sint-Niklaas), který uspořádal pro náš spolek Jirka Hlinovský. Jako stavař se na cestách zajímal o historickou i současnou architekturu.

Pro Ludmilu Jiřincovou, která v letních měsících bydlela v secesní vilce v Peci pod Čerchovem, obstarával řešení různých stavebních a praktických úkolů; odměnou mu byla exlibris na jeho jméno. Z plzeňských autorů pro něj vytvořili exlibris, např. Milan Bauer a Marie Lacigová. Své přátelství s Ludmilou Jiřincovou, významnou malířkou, grafičkou a ilustrátorkou, nám popsal ve svém

článku *Moje vzpomínky na paní Ludmilu Jiřincovou (Sborník pro exlibris a drobnou grafiku, 2022)*. Mně pomáhal při realizaci dvou publikací Státní vědecké knihovny v Plzni: *Tvůrci exlibris v západočeské oblasti. 80 let SSPE (1998)* a *Soupis exlibris třinácti plzeňských autorů (2000)*, pokud se týkalo umělců působících na Domažlicku.

Budeš nám chybět, Jirko!

Jan Langhammer

BEZ KOMENTÁŘE

Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky

exlibris

dělení: ex-lib-ris

lze psát i: ex libris

rod: střední.

	Jednotné číslo	Množné číslo
1. pád	exlibris	exlibris
2. pád	exlibris	exlibris
3. pád	exlibris	exlibris
4. pád	exlibris	exlibris
5. pád	exlibris	exlibris
6. pád	exlibris	exlibris
7. pád	exlibris	exlibris

Příklad: *Výstava návštěvníkům představí fond více než 31 tisíc exlibris od českých i cizozemských autorů.*

Poznámka k heslu: podstatné jméno neskloňné.

MÁLO ZNÁMÁ EXLIBRIS A JEJICH ZNÁMÍ I NEZNÁMÍ AUTOŘI

V současné době se jen velmi málo našich členů věnuje sbírání starších klasických knižních značek. Jejich dostupnost je omezená a jejich ceny jsou podle nabídek prodejců na internetu poměrně vysoké. Na našich výměnných akcích se těžko

hledá někdo, kdo by měl o starší exlibris zájem. Neprávem jsou tato česká i zahraniční exlibris našimi sběrateli opomíjena. Není snadné při sbírání starých exlibris určit autora, a pokud se to podaří, pak určit jeho základní biografická data. Mnoho lístků zůstává tak neurčeno a mnoho českých autorů zůstává v anonymitě. Je to určitá neúcta k mnohým z těch, kteří neprávem zmizeli z kulturního povědomí. Internet je mocný prostředek pro šíření kulturních znalostí, ovšem vždy se musí najít někdo, kdo se postará o zveřejnění. Příkladem pro nás mohou být webové stránky Jihočeské vědecké knihovny v Českých Budějovicích, na kterých můžeme kromě publikací vyhledávat rovněž exlibris, převážně ze sbírky našeho zasloužilého člena, člena výboru a předsedy Spolku (1941–1944) Svatopluka Samka (1885–1957); je to díky mnohaleté práci PhDr. Květy Cempírkové. Naopak špatně dostupná pro vyhledávání na internetu je sbírka 123 tisíc exlibris v Kabinetu exlibris Památníku národního písemnictví v Praze, která nemá dokončené elektronické zpracování a není zveřejněna ani ta část sbírek, kde by to již bylo možné. Exlibris lze vyhledat rovněž na stránkách Moravské galerie v Brně; zde však často bez obrázku, někdy chybí rozměry tištěného obrázku. Národní muzeum zveřejňuje své sbírky na stránkách eSbírky – kulturní dědictví on-line a nalezneme zde rovněž exlibris včetně jejich zobrazení s podrobným popisem. Dobrým pomocníkem mohou být rovněž webové stránky antikvariátů jak českých, tak zahraničních. Díky našemu čestnému členu Klausí Rödelovi z Dánska je ve Frederikshavn Kunstmuseum rozsáhlá sbírka exlibris, která je přístupná na stránkách <http://art-exlibris.net/>. Elektronickému převedení tištěných českých

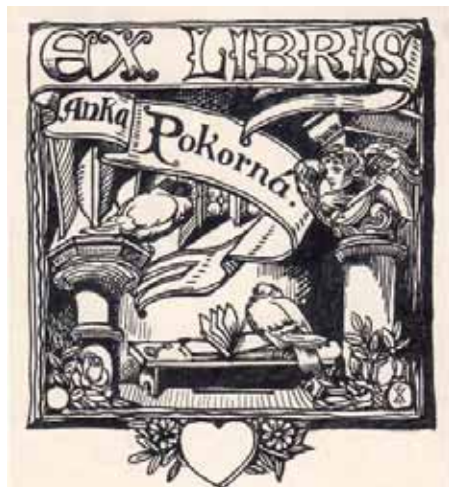
soupisů exlibris se u nás soustavně věnují dva naši členové: Stanislav Šereda a Vladimír Pospíšil. Uvádím několik příkladů nedokončené sisyfovské práce při určování autorů starých exlibris a prosím o pomoci členy, kteří o tato a podobná exlibris mají zájem. Jan Langhammer

W. Beer, P1

Ella Bednaříková, L1

Neznámý autor, P1, sign, vpravo dole C. A.

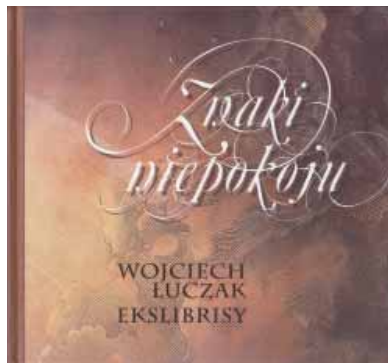

J. Tomin, P1

PUBLIKACE

■ NOWOSZEWSKI, Roman. *Znaki niepokoju. Wociech Łuczak. Ekslibrisy*

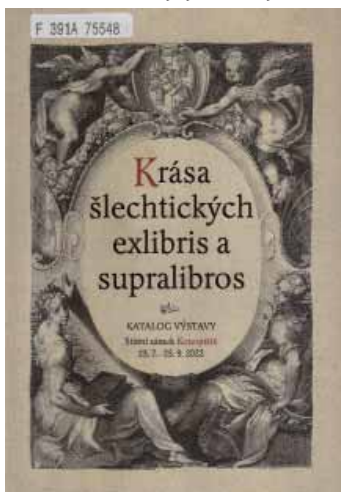
Błonie: Wydawnictwo Ereni, 2022, 96 stran, 80 reprodukcí exlibris, 14 fotografií, pevná vazba, 21,5 × 23 cm. Obsah: Dvě alba. Exlibris. Grafické motivy. Dílo a příjemci umění. Hřbitov věcí (původní polský text je přeložen do angličtiny a němčiny). Individuální výstavy. Ceny a čestná uznání. Seznam exlibris (dřevoryty a mědiryty z let 1977–2015, celkem 80 kusů). Wociech Łuczak se narodil v r. 1946. Grafice se učil u svého otce Stanisława Łuczaka, malíře a grafika. Do roku 1987 pracoval v dřevorytu, pak připojil mědiryt a kresbu. V letech 1975–1986 vytvořil více než čtyři sta exlibris v dřevorytu, pak již tvořil exlibris zřídka a přešel od dřevorytu k mědirytu.

■ MAŠEK, Petr a další. *Krása šlechtických exlibris a supralibros.*

České Budějovice: Národní památkový ústav, územní odborné pracoviště v Českých Budějovicích, 2022, 80 stran, 79 obrázků, 8 fotografií, obálka s titulem, brožováno, 24 × 16,5 cm. ISBN 978-80-88446-01-9. Katalog výstavy na Státním zámku Konopiště 25. 7.–25. 9. 2022. Tisk: Ostrava, Moravapress, 300 výtisků. Obsah: Tato kniha je moje. I. Počátky supralibros a exlibris v českých zemích. II. S korunou královskou. III. S mitrou a berlou. IV. Chlouba rodu. V. Rozmetané pokladnice. VI. Zatoulané střípky. Resumé. Literatura a odkazy. Autoři: Petr Mašek a dalších patnáct.

Barevně tištěný katalog k výstavě na zámku Konopiště přináší základní informace o knihovnách, jejich majitelích a o označování majitelství knih supralibros a exlibris.

Výstava a katalog jsou jakýmsi shrnutím dlouholeté činnosti všech šestnácti autorů (zejména Petra Maška) a zaslouží si tomu odpovídající pozornost ze strany veřejnosti a zejména sběratelů exlibris, neboť přináší zajímavé informace zasuté v dochovaných českých šlechtických a církevních knihovnách. Výstava byla rovněž instalována v Národní knihovně v Praze v Klementinu na výstavní chodbě v I. patře v době od 1. 2. do 31. 3. 2023.

Exlibris a supralibros jsou předmětem evidence, průzkumu a identifikace společného projektu *Virtuální rekonstrukce rozptýlených provenienčně bohemikálních knižních celků* konsorcia Národního muzea, Národní knihovny ČR a Národního památkového ústavu.

■ **Magazin 2022. Deutsche Exlibris Gesellschaft**

Magazin částečně nahrazuje zrušené Mitteilungen. Jeho redaktorem je Heinz Neumaier. Ve formátu A4 má 48 stran a obálku; tištěn je barevně. Jeho přílohami jsou: Exlibris des Monats im Jahre 2022, sešit velikosti A4 o 32 stranách; novoročenka P. F. 2023 od S. Hrapova z Ukrajiny; stanovy DEG; přihláška na Jahrestagung DEG v Paderbornu ve dnech 11. – 14. května 2023. Z obsahu: zápis z členské schůze DEG ze 6. 5. 2022 v Moersu, účast 27 členů, předsednictvo bylo zastoupeno dvěma členy. Vítězi soutěže DEG za rok 2022 se stali: 1. Natalia Dikunova-Zipalova (Rusko), 2. **Jan Černoš** (Česko) a Egor Shokoladov (Bělorusko). Ceny publika: Silvana Martinoniová (Itálie) a Utz Benkel (Německo). Vyšla Ročenka DEG 2022. Hedwig Pauwels, významný belgický grafik, člen SSPE, vytváří již mnoho let vzpomínkové grafiky pro účastníky sjezdů DEG a zaslouží si za to velké poděkování; reprodukováno je devět těchto grafik s datem a místem konání. V Muzeu Schloss Burck se konala výstava ukrajinského exlibris. Novou členkou DEG se stala italská grafička Carla Fusiová (*1961), tvorbě exlibris technikou leptu se věnuje již 25 let. Heinz Neumaier napsal článek *Portrét skladatele Johanneses Bramse* v exlibris, je zobrazeno 12 exlibris. K 150. výročí narození Heinricha Vogelera (1872–1942), německého malíře, ilustrátora, grafika a designéra, byla uspořádána mezinárodní grafická soutěž s účastí 72 umělců a umělkyně, kteří zaslali 100 prací; první cenu obdržela Italka Marianna Antonacciiová z Říma. Klaus Thoms se světuje, jak se stal sběratelem exlibris. Utz Benkel píše o své návštěvě ukrajinské grafičky Mariny Kupkinové a připojuje 13 fotografií. S. Hrapov vytvořil symbolickou varovnou novoročenku DEG pro rok 2023. V Turíně pořádá Museo Nazionale della Montagna (listopad 2022 – květen 2023) výstavu Adolfa Kunsta (1882–1937), německého malíře, grafika a tvůrce exlibris, jenž své dílo z velké části věnoval horám. In memoriam: Heinz Decker (1933–2021), sběratel exlibris, redaktor a publicista; Hartmuth Polenz (1940–2021), vědecký pracovník dějin starověku ve střední Evropě s důrazem na Kelty, sběratel exlibris; Siegmund Sos (1935–2022), maďarský grafik žijící v německém Balingenu, tvůrce exlibris; David Bekker (1940–2022), ukrajinský grafik, tvůrce exlibris; Karl Franz Stock (1937–2022), rakouský sběratel exlibris a publicista; Karl Kröger (1948–2022), německý sběratel exlibris; Gordon Peter Smith (1932–2021), anglický sběratel exlibris.

Příloha: Exlibris měsíce v roce 2022: autoři: 1. Krzysztof Marek Bąk, 2. Eric Neunteufel, 3. Heinrich Vogeler, 4. David Bekker, 5. Ferdinand Götz, 6. Silvana Martignoniová, 7. Utz Benkel, 8. Julibert (Joaquim Julibert Gual) Baucis, 9. Marina Kupkinová, 10. Umberto Giovannini, 11. Carla Fusiová. 12. Oskar Kokoschka. Lgh

ČASOPISY

■ **EXLIBRIS ABOENSIS, Nro 120, 4/2022**, Finsko

Číslo s logem 40. kongresu FISAE na Mallorce má na titulní a zadní stránce obálky reprodukována americká exlibris a uvnitř informace o minulém 39. kongresu FISAE v San Francisku. Exlibris Aboensis slaví třicet let své existence. Je popsána historie prázdninového domu v Päivölään; významní hosté a jejich exlibris. Estonka Imme Viidalepp (1947–2006) a její tvorba exlibris. Exlibris osobností: finská herecká dvojice

Helkka Helinä Halttunenová (1916–1973) a Kaarlo Halttunen (1909–1986). Série exlibris časopisu Nuori Voima 10/1933. Zimní sporty na exlibris. Tchajwanská exlibris.

■ **GRAFIEKWERELD, No. 4., 2022**, Nizozemsko

V tomto čísle je na začátku článek Everta Veldhuizeny o českém grafickém umělci Oldřichu Jelenovi, o jeho tvorbě exlibris, volné grafice a ilustracích. Následuje článek o exlibris maďarského malíře a grafika Endreho Vadasze (1901–1944). Maarten Giltay Veth s námi sdílí svých deset nejkrásnějších kopií příležitostné grafiky od neholandských umělců (mezi nimi **V. Cinybulk, M. Houra, J. Lukavský a A. Doležal**). Coen Geertsema předkládá výsledky nevelké exlibrisové tvorby Melie van der Meijové (1912–2014).

■ **GRAPHIA, Tijdschrift voor ex-libriskunst. Nummer 2022/4**, Belgie

Axel Jirsch (*1951), německý grafik, posílá pravidelně svoje novoročenky vytvořené v kombinaci leptu a akvatinty; v námětech tlumočí své pocity z doby, kdy jeho rodné město patřilo do NDR. Arnuld Rainer se narodil r. 1928 v Badenu nedaleko Vídně. Vystudoval architekturu na střední škole ve Villachu (1947–1949) a poté studoval na Akademii výtvarných umění ve Vídni. Jeho tvorba patří k tzv. neformálnímu umění, vyznačuje se mj. přemalováváním fotografií a tisků. Série článků Dekadence v exlibris pokračuje 8. částí Lakomství a chamtivost; k článku jsou mj. připojena exlibris od D. Kallaye, D. Polakoviče a O. Jelena. Pátou mezinárodní soutěž Exlibris Istanbul 2022 obeslalo 452 umělců z 36 zemí; z nich bylo 183 vybráno pro výstavu a zařazeno do katalogu. Uděleno bylo osm cen a deset čestných uznání. Výstava se konala na Istanbulské univerzitě od 15. listopadu do 15. prosince 2022. Hasipu Pektasovi se podařilo založit a etablovat za podpory soukromého podnikatele Muzeum exlibris v Istanbulu. V září roku 2022 oslavili Frank Ivo van Damme devadesát let a jeho žena Joke van den Brand osmdesát pět let života (druhého a dvacátého osmého září). Byla to příležitost k slavnostnímu setkání v Ter Delft v Ekerenu za přítomnosti četných významných osobností z oblasti kultury. Oba umělci vykonali mnoho jak pro belgické exlibris, tak pro Graphii. Yumi Yagihara z Japonska je známá pro své obrazy, ale miluje rovněž grafiku. Vytváří litografie na kameni v ateliéru Machida City Museum of Graphic Arts s limitem deseti kopií pro každý výtisk a od roku 2010 také litografie na hliníkových deskách v tiskárně Kawalaboo; věnuje se rovněž tvorbě exlibris. Běloruska Ekaterina (Kate) Kovzusová (*2000) projevuje velký grafický talent, vytváří exlibris v hlubotiskových technikách. Je představeno jejích osm exlibris z nedávné doby. Grafik Joe English vytvořil exlibris pro vlámského lingvistu Oscara Dambrehu; související příběh je obsahem článku. Jsou představeny obrazové soupisy exlibris Mariny Richterové a Kataríny Vavrové (Kříž, Váverka).

■ **Mitteilungen. Österreichische Exlibris-Gesellschaft 3/2022**

Článek k 50. výročí úmrtí Huberta Woyty-Wimmera, rakouského grafika a mědirytc (1901–1971); v přetištěném nekrologu, který napsal Toni Hofer, je popsán jeho život a profesionální činnost. Exlibris mödlingského právníka a lokálního politika Dr. Adolfa

Rzihy (1875–1962) od Aloise Kolba (1875–1942); dr. A. Rziha byl rovněž autorem sportovních příruček pro zimní sporty. Exlibris Herminy von Sonnenthalové; exlibris vytvořil Karl Bunzel jako litografii, existuje ještě jeho zinkografická kopie zhotovená z původní kresby. Michael Gryksa podává zprávu o sjezdu SSPE v Brně. V Maďarském kulturním centru v Helsinkách se konala v listopadu 2022 společná maďarsko-finská výstava exlibris.

■ SELC-EXPRESS, Nr. 122 / Dezeber 2022, Švýcarsko

Sjezd SELC se bude konat v září 2023 v Basileji. Sjezd Rakouské exlibristické společnosti, která letos oslaví 120. výročí vzniku, se bude konat 28.–30. dubna 2023 ve Wienerwaldu, přihlášky přijímá Michael Gryksa. Oswald Lederer (1911–2020), jeho exlibris a jejich seznam; celkem vytvořil 12 exlibris v mědirytu a dřevořezu, všechna jsou zobrazena. Před 180 lety (1842) byla zveřejněna novela Die schwarze Spinne (Černý pavouk) od švýcarského spisovatele Jeremiase Gotthelfa; je připomenuta novela a zobrazena exlibris na toto téma. Gregorius Sickinger (1558–1631), malíř a kreslíř, byl autorem 35 známých heraldických exlibris v technice dřevořezu; bylo objeveno jedno jeho další exlibris, článek obsahuje deset reprodukcí exlibris. Exlibris pro Gerharda Stoeklina od Alberta Hintera (1876–1957) existuje ve dvojím provedení (v druhém s dodatečným ornamentálním zarámováním postavy vousatého muže v kutně). Exlibris s náměty z pohádky Žabí král aneb Železný Jindřich od bratří Grimmů (jedno od O. Čechové). Lgh

VÝSTAVY

■ Galerie HOLLAR, Smetanovo nábřeží 6, 110 00 Praha 1

- 6. 4. – 30. 4. 2023 Eva Vlasáková
- 4. 5. – 4. 6. 2023 Magické číslo 3
- 8. 6. – 2. 7. 2023 Příběhy: Lenka Štěpaníková, Michal Novák, Tomáš Hřivnáč
- 8. 7. – 6. 8. 2023 Známková tvorba

■ Galerie u lávky, Povltavská 21/42, Troja, 171 00 Praha

- 9. 3. – 30. 4. 2023 Jan Kavan. Grafiky z archívu

■ Galerie U Kellerů, náměstí Kašpara Šternberka 68, 338 28 Radnice

- 27. 3. – 7. 5. 2023 Pavel Šimon – exlibris, novoročenky, volná grafika
- 8. 5. – 18. 6. 2023 Max Švabinský, volná grafika, exlibris, novoročenky
- 19. 6. – 30. 7. 2023 Jana Vacková a Eva Vlasáková, volná grafika, exlibris, novoročenky

STATISTICKÉ ÚDAJE O ČLENECH SSPE

K 1. 1. 2023 měl spolek 320 individuálních členů (295 z Česka, 5 ze Slovenska a 20 z ostatních zemí). Počet individuálních členů se snížil o 39 osob. Českých kolektivních členů je 20 (17 dalším posíláme povinné výtisky) a z ciziny 11 (1 platící a 10 za reciproční výměnu časopisů). Spolek měl k 1. 1. 2023 pět čestných členů a jednoho čestného předsedu. Členy spolku bylo 56 výtvarníků.

Průměrný dovršený věk členů v roce 2022 byl 66,5 let. Věkové složení členů z Česka

pro rok 2022 podle evidence k 1. 1. 2023: 19–29 let 3, 30–39 let 11, 40–49 let 21, 50–59 let 39, 60–69 let 70, 70–79 let 86, 80–89 let 59 a 90–100 let 6.

Rozdělení individuálních členů podle krajů k 1. 1. 2023: Praha 91 členů, Středočeský kraj 30, Jihočeský kraj 23, Plzeňský kraj 12, Karlovarský kraj 9 členů, Ústecký kraj 7, Liberecký kraj 11, Královéhradecký kraj 20, Pardubický kraj 22, Kraj Vysočina 7, Jihomoravský kraj 15, Zlínský kraj 16, Olomoucký kraj 15, Moravskoslezský kraj 17.

V průběhu roku 2022 zemřelo deset našich členů: PhDr. Eva BRACHTLOVÁ z Rabštejnské Lhoty, Jaroslav LOHYNSKÝ z Moravské Třebové, akademický malíř Rastislav MICHAL z Prahy, Mgr. Eva NĚMCOVÁ z Prahy, Jiří PAVLÍK z Domažlic, MUDr. Jiří POL z Moravské Třebové, MUDr. Jan REBAN z Hluboké nad Vltavou, malíř Michail ŠČIGOL z Prahy, Ing. Zdeněk ŠÍMA z Kladna, doc. Ing. František VANÍČEK, CSc., z Prahy.

V průběhu roku 2022 do spolku vstoupilo 16 nových členů.

Pro neplacení příspěvků bylo ukončeno členství celkem 21 členům.

V průběhu roku 2022 bylo na vlastní žádost ukončeno členství celkem 13 členům a k 31. 12. 2022 dalším 4 členům.

Výbor SSPE

SMUTNÁ ZPRÁVA

Naše členka paní Rosemarie Aschenbachová darovala letos v lednu na tiskový fond spolku částku 60 EUR, za kterou jí velmi děkujeme. Zároveň vyslovila přání, zda bychom tento dar mohli spojit se vzpomínkou na jejího manžela pana Geralda Aschenbacha, který zemřel 10. ledna 2023 ve věku nedožitých 89 let. Ráda přání plním, ale musela jsem si částečně vypůjčit text od pana Klause Rödela, který ve svém nekrologu píše: „*Gerald Aschenbach byl absolventem Vysoké školy pedagogické a jako pedagog působil téměř 45 let. Kromě knižních značek byl vášnivým sběratelem volné grafiky a pomáhal Rosi s přípravou výstav. Knižní značky pro něj vytvořili vynikající umělci, např. J. Brázda, J. Dajč, R. Franke, M. Houra, D. Olschewski, H. Pauwels, V. Sobotka, W. Zwiers. Ve své sbírce má řadu exlibris od českých autorů. Je autorem knih o Evě Aulmannové a Manfredu Bofingerovi (Exlibristen 1998), nemluvě o mnoha esejích v ročenkách a časopisech.*“

Gerald Aschenbach
Planá nad Lužnicí, 2006, foto J. Šulc

Paní R. Aschenbachové a celé rodině vyjadřujeme upřímnou soustrast.

Za výbor SSPE Jarmila Špačková

ZPRÁVY Z VÝBORU SSPE

■ **Výborová schůze 19. 12. 2022** se konala za účasti předsedy M. Petříka, dvou členů výboru a hosta Ing. M. Bayerové v hotelu Absolutum v Praze. Cenu SSPE na 28. ročníku Komorní grafiky v Galerii Hollar v roce 2022 obdržela akademická malířka M. M. Šechtlová. SSPE vydá v roce 2023 obrazový soupis exlibris Zdeňka Mézla. Jan Kavan bude autorem grafické přílohy Knižní značky v roce 2023. Knižní značka a Sborník SSPE budou vycházet v roce 2023 v nákladu 450 kusů.

■ **Výborová schůze 2. 2. 2023** se konala formou videokonference za vedení předsedou M. Petříkem a za účasti čtyř členů výboru. Sjezd SSPE a Trienále českého exlibris se budou konat v době od 6. do 8. října 2023 v Teplicích. Byly rozděleny úkoly spojené s konáním valné hromady 25. března 2023 v Praze. Spolek se nebude podílet na vydání obrazového soupisu exlibris Zdeňka Mézla. Spolek vydá v 80 výtiscích strojopis dr. E. J. Pavelky Stanislav Kostka Neumann a exlibris.

POZVÁNKA NA JARNÍ PODVEČER SSPE,

který se bude konat v pátek 2. června 2023 s následujícím programem:

od 13 do 15 hodin osobní setkání a výměna exlibris
a od 15 hodin kulturní program spojený s rozhovory
s letos jubilujícími výtvarníky – tvůrci exlibris.

Ukončení programu v 17 hodin.

Místo konání: Absolutum Wellness Hotel, Jablonského 639/4,
170 00 Praha-Holešovice.

Srdečně Vás a Vaše přátele zve výbor SSPE

ZMĚNY ČLENSTVÍ

■ **NOVÍ ČLENOVÉ:** 20034 MUDr. Daniel ČERNÝ, Vysoká 10, 811 06 Bratislava, Slovensko; 10703 Mgr. Markéta KYPETOVÁ, Čěcova 661/22, 370 04 České Budějovice; 10705 Ing. Kamil MACH, Ostravská 513, 738 01 Frýdek-Místek; 10794 Mgr. Alena MRÁZKOVÁ, DiS., Rukavičkářská 1354. 263 01 Dobříš.

■ **UKONČENÍ ČLENSTVÍ NA VLASTNÍ ŽÁDOST:** 40019 Základní umělecká škola v Milevsku, 10731 Albína MĚCHUROVÁ z Prahy, 40021 Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích, 10307 PaedDr. Karla RYVOLOVÁ z Prahy, 10666 Ladislav VAŘDURA z Uherského Hradiště.

■ **UKONČENÍ ČLENSTVÍ PRO NEPLACENÍ PŘÍSPĚVKŮ:** 40035 Spolek ArsMagna z Mirovic.

■ **ZMĚNA ADRESY:** 10146 Bedřich KOČMAN, Tukleky 1, 396 01 Senožaty; 10160 Ivan KOZEL, Zářybská 665/20, 190 00 Praha; 10524 Mgr. Karel MUSIL, Střelecký vrch 674, 463 31 Chrastava.

■ **ZEMŘELI:** MUDr. Jan REBAN z Hluboké nad Vltavou (+7. 12. 2022), PhDr. Eva BRACHTLOVÁ z Rabštejnské Lhoty (+14. 12. 2022), Jiří PAVLÍK z Domažlic (+20. 12. 2022), Jana VONDRÁKOVÁ z Prahy (+13. 1. 2023).

Výbor SSPE

Identifikační číslo ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 237: 004 43 522, zapsáno 1. ledna 2014.

Poštovní adresa: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.

Webové stránky: www.sspe.cz

Číslo účtu/Konto:

2501272505/2010 v CZK, Fio banka, a. s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha 1.

Číslo účtu/Konto:

2001272509/2010 v EUR, IBAN: CZ3020100000002001272509, BIC: FIOBCZPPXXX, Fio banka, a. s., se sídlem V Celnici 1028/10, 110 00 Praha 1.

Předseda: **Miroslav Petřík**, Tyršova 26, 375 01 Týn nad Vltavou.

E-mail: petrikjudo@seznam.cz. Mobil: 602 154 055.

Hospodářka a členská evidence: **Mgr. Jarmila Špačková**, Čajkovského 914/54, 500 09 Hradec Králové. E-mail: pausinka@gmail.com. Mobil: 606 610 698.

Redaktor Knižní značky: **Ing. Jan Langhammer, CSc.**,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň. E-mail: langhammer.jan@quick.cz.

Telefon: 377 265 076.

Redaktor Sborníku pro exlibris a drobnou grafiku: **Ing. Ladislav Žák**,

Hrdličkova 2189/12, 148 00 Praha. E-mail: zaking@volny.cz. Mobil: 602 211 704.

Archivářka: **Marta Novotná**, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha.

E-mail: marta.no@seznam.cz. Mobil: 724 781 294.

Přílohy:

Obsah Knižní značky 2022.

Pozvánka a přihláška na sjезд v Teplicích.

KNIŽNÍ ZNAČKA číslo 1/2023

Redaktor: Ing. Jan Langhammer, CSc.,

Ke Kukačce 797/19, 312 00 Plzeň, e-mail: langhammer.jan@quick.cz.

Redakční kruh: Bedřich Kocman, PhDr. Jiří Ort, Mgr. Alois Sassmann, Ing. Ladislav Žák a RNDr. Karel Žižkovský.

Jazyková korektura: Mgr. René Keller a Mgr. David Polčák.

Počítačová sazba článků a výběr obrázků: Ing. Jan Langhammer, CSc.

Grafická úprava a tisk: SOS print, s. r. o., Švihovská 10, 301 00 Plzeň.

Náklad 450 výtisků.

Vydává: Spolek sběratelů a přátel exlibris, Banskobystrická 2085/1, 160 00 Praha, pro své členy čtyřikrát ročně. ISSN 1211-3840. MK ČR E 11475.

Rozesílá: ADISERVIS Praha.

Toto číslo vyšlo 31. 3. 2023. Redakční uzávěrka příštího vydání je 31. 5. 2023.

Gennadij Alexandrov, C3+C5, PF 2023

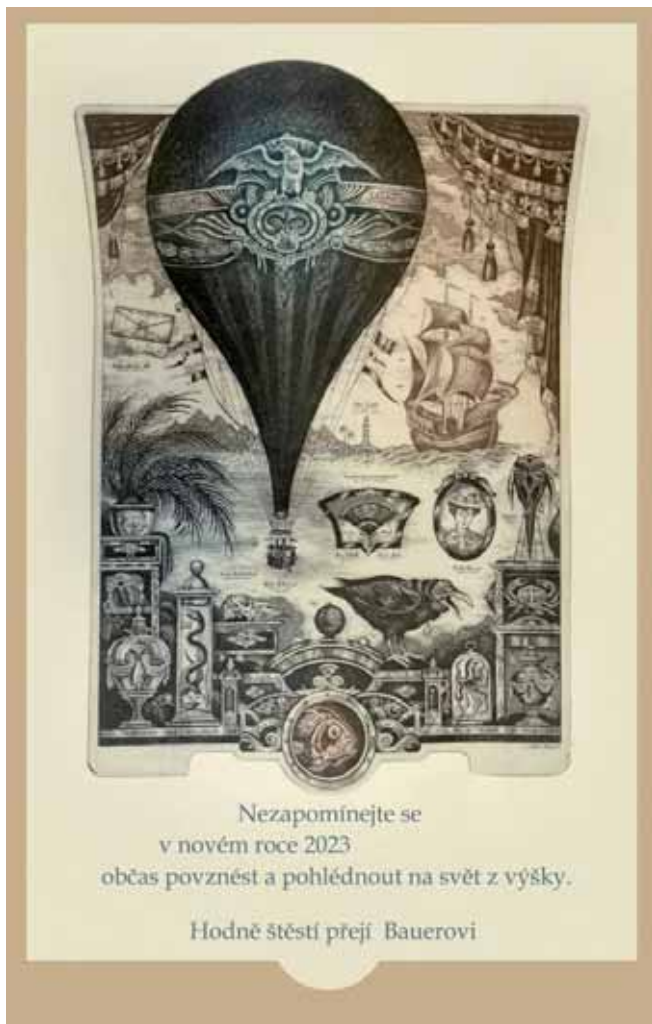
Jan Kavan, CGD, 2022

Eduard Milka, C3+C5, 2022

Josef Werner, C3+C5, 2022

Nezapomínejte se
v novém roce 2023
občas povznést a pohlédnout na svět z výšky.

Hodně štěstí přejí Bauerovi

Milan Bauer, CRD, 2022

**SPOLEK
SBĚRATELŮ
A PŘÁTEL
EXLIBRIS**

Časopis Knižní značka vydává pro své členy od roku 1937 Spolek sběratelů a přátel exlibris založený v roce 1918 se sídlem v Praze. Název časopisu a logo spolku: akademický malíř Miroslav Houra. Na titulní straně: PF Josef Dudek, C3, 2023. Ať rok dvacet dvacet tři stojí při Vás věrně, Puti-saň ať nešetří a nezvýší Vám berně.